

Előfizetési díj helyben:
 Eg. sz. évre 8 frt=16 korona.
 Fél évre 4 frt=8 korona.
 Negyedévre 2 frt=4 korona.
 Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt.
 Negyedoldal 3 frt.

Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr
 kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN

EGYES SZÁM ÁRA 15 KR.

Szerkesztőség:
 VII-ik kör, Virág-utca 337. szám.
 Ugy a kéziratok, miut a hirdetések ott vétetnek fel.

Kiadóhivatal:
 Krausz és Fischer könyvnyomdájában.

„Nyilttér“ sora 15 krajczár.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak
 el s kéziratok nem adatnak vissza

A „Szabadság“ változik. A mai naptól kezdve ugyanis nem vasárnap, hanem szerdán reggel jelenik meg. Ez ujtásunk egyelőre csak próba, de azt hisszük, hogy olyan okoknál fogva, melyeket felesleges felsorolnunk, ez ujtás tisztelt olvasóink tetszésével fog találkozni.

A lezajlott jubileum.

Polgármesterünk vasárnap tartotta meg e minőségbeni hivatalkodásának tizedik évfordulóját.

Ezt a másoktól elmajmolt jubileumos eszem-izomot tisztviselő-társai rendezték, szerzett érdemei és a közvagyon, úgy városunk emelkedése miatt.

Hogy Szabadka város az utolsó 20 év alatt sokat emelkedett, az kétségtelen, de hogy ez az emelkedés a mai polgármesternek volna köszönhető, — az nem igaz.

Mi hát érdeme a mi polgármesterünknek, hogy jubilál?

Elmondjuk:

1.) Eladta a város félmillió értékű radonováci és Ludas-környéki homokterületeket, de az ebből befolyt pénzt

nem lehet kimutatni, milyen gyarapítására fordította a városi közvagyonnak.

2.) Alatta történt az, hogy munkaképes főtisztviselőket állásukból kibuktatott és azok ma, sőt még évtizedeken keresztül nyugdíjakat élveznek, csak azért, hogy kegyeltjeinek a városi pénztár rovására megélhetési forrást nyithasson.

3.) Az ő polgármestersége alatt történt a községi-adó felcsigázása és az így behajtott adónak elhasználása.

4.) A mai polgármester cselekedte meg azt, hogy iskolákat építettett, azonban az erre szükséges pénzt nem a város közvagyonának jövedelméből, hanem kölcsön vett pénzből fedezte. Kölcsönpénzből pedig az utolsó parasztviskó helyére is kristály palotákat lehet építeni.

5.) Mamuzsich Lázár polgármester érdeme az is, hogy két új templom épült Szabadkán. Kérdjük azonban: honnét veszi a pénzt az építkezéshez?

Újabb adósságot csinál. Ha ez érdem, akkor jubilálhatnak — de ennek az ünnepélynek a levét még unokáink is megisszák.

6.) Mikor történt annyi család,lopás és sikkasztás, mint az ő polgármestersége alatt? Meglopták a házipénztárt, sikkasztottak adó-pénzeket; egyes tisztviselők megszöktek és ma is büntetlenek; a legkisebb ellenmondást évekig tartó fegyelmi felfüggesztéssel büntettek stb.....

Ott a 146 pont.

Hiszen szerzett a mai hatóság nekünk előnyöket, mert erőszak, durvaság, hivatalos hatalommali visszaélések napirenden voltak; azoknak fő-főintézője éppen a mi a kedves polgármesterünk.

Aztán kiváló érdeme az is, hogy a szabadkai házi gazdák öröme a vasuti üzletvezetőség 100 intelligens családját Szabadkáról megugratta, de többé visszaszerezni annak még fiókját sem képes. Sőt legújabb értesülésünk szerint az üzletvezetőséget Szathmárra helyezték át.

Érdeme az is, hogy alatta a hivatalos életben a hivatalos magyar nyelv rovására a bunyevác emelkedett felszínre.

Soroljunk fel még többet is?

Minek?

TÁRCZA.

A legszebb könyv.

Szivem egész melegével köszöntöm az Athenaeumot, a legszebb könyvért minden könyvek között: a magyar nemzet történetének könyvéért. Még csak az alapkövet látom, de a szívem azt sugja, hogy a magyar nemzet ezer éves életének ez az ólombetűkből öntött szobor léssen legszebb, legbecsesebb, legmaradandóbb emléke.

Alig egy év választ el a nemzet ezer éves ünnepétől, s érthető izgalommal nézünk a nagy napok elé, mikor jönnek az idegenek a világ minden tájékáról s jó és rosszakarattal kritizálják ünnepségünket, alkalmi alkotásainkat s nagy a valószínűség, hogy az idegen épp azokat az alkotásokat nem veszi észre, vagy ha észreveszi is, nyelvünk nem ismerése miatt nem méltányolhatja, a mik nekünk a legszebbek, a legbecsesebbek.

Am a magyar tudós és író első sorban nemzetének dolgozik, s nem az a kérdés itt, hogy mit szól hozzá a külföld, hanem mit szólunk hozzá mi. Nekünk kell észrevennünk s érdemük szerint megbecsülnünk azokat, melyeket a magyar géniuszról megihletett emlék és szívek teremtenek nekünk. A hazafi örömevel látom, hogy nemzetünk jobbjai mintegy nemes versenyre kelnek, mindenki

saját lelkének és szívének becses tartalmából a legbecsesebbet ajánlja föl a nemzetnek: im, lásd nemzet, ünneplő nemzet, ezt hoztam neked, fogadd el. S mint a toll embere, nem rejthetem el abbéli örömet, hogy a nemzet ezer éves ünnepére a toll teremti a legszebb emlék-műveket. Látom, hogy a rideg üzleti szellemmel vádolt emberek, beláthatatlan nagy kockázattal, csaknem bizonyos veszteséggel járó munkák kiadására vállalkoznak, oly munkákon, hogy láttukra önkénytelen ez az első kérdésünk: hol a tek. tudós akadémia? Mit csinál az akadémia?

Im, e hazában nemzedék nemzedék után nő fel többé-kevésbé silány, lélek nélküli való történelmi tankönyveken s a művelt magyar ember, ha kellő alapossággal meg akar ismerkedni nemzetének a történetével, mindjárt fel is csaphat történetbuvárnak, népszerűbb nyelven: könyvmolynak, mert a magyar nemzetnek van története, de ennek a történetnek nincs egy nemzethez méltó történetkönyve; egy csomó anyag, mit fáradhatatlan buvárok napvilágra hoztak s mindjárt el is temettek tudományos folyóiratokban, egynéhány korszaknak a története, de az egész, az első esztendőitől mostanig szóló, kritikával írott könyv nincs.

Most lesz. A legkiválóbb történetírók írják, mind akadémikusok, ha nem csalódom; áll a diszes sor egyik szélén az ország herceg-

primása, a másik szélén a nemzet legnagyobb költője, de a könyvet nem az akadémia adja ki, hanem az Athenaeum.

A magyar irodalom története tankönyvekbe van összezsugorítva. A művelt magyar ember szeretne többet tudni irodalmának történetéből, mint a mennyi két gimnázialis osztályra szűken is van mérve. Szeretnénk egy nagy, teljes, megbízható könyvet tudósoktól, a kik írók is egy személyben. És jön az Athenaeum s ezt is eliratja a tek. tudós akadémia elől.

Az sem volna utolsó, mondják némelyek, ha a magyar közönség együtt látná azt a tenger kincset, mit a magyar nép költő tehetsége ezer év alatt pazarul széthintett. Ez igazán az akadémianak való volna. És jön megint az Athenaeum és ezt is elszedi az akadémia elől.

Nem veszik önök észre a szellemi kapcsolatot a három nagy nemzeti mű között? A nemzet története egyfelől, a nemzet irodalmának története másfelől s e kettő közt a nemcsak harcra és munkára, de dalra, mesemondásra termett nép az ő gazdag kincsesházával.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy mind e műveket a Athenaeum a nemzet ezer éves ünnepén adja át a nemzetnek ugyan, de az idő, melyben a dicsőséges munkát végzi, áldatlan egy idő, telve közönynyel a múlt emlékei iránt; hogy maguk az írók szent borzalommal fordulnak el a

Hiszen lapunk másfél évtizeden keresztül eléggé méltatta az ő és társainak működését; polgármesterségének ideje alatt pedig lehetőleg kimutattuk mindazon visszaéléseket, a miket az ő polgármesterkedése alatt egyesek és többesek elkövettek.

Részünkről Mamuzsich Lázár személyében tiszteljük a *magánembert*, de nem Szabadka város polgármesterét, s a hosszú ismétlések elkerülése mellett a jubiláló tömegnek nem kívánunk más mint:

több önértzetet!

A Mamuzsich Lázár polgármester 10 éves jubileumára f. hó 25-én, a „Pest“ szállodában rendezett nagyszerű bankett [borral együtt 2 frt] fényesen sikerült. A nyomtatott aláírási íveket ugyanis a polgármester megküldötte minden szabadkai testületnek, sőt tán a vidékieknek is. Jellemző azonban, hogy a banketten a 3 városi ügyészt kivéve egyetlen ügyvéd sem jelent meg. Ha a társadalomnak ez a legfüggetlenebb eleme így becsüli meg a polgármestert, akkor az ő részére nem kell szegénységi bizonyítvány; — s abból a számtalan émelegyő toasztból, a mit a jubilans dicsőítésére megeresztettek, bizony kiérzett a gúny, vagy a szájalom, s legfőképpen a bor szaga.

Rendőrségünk és a kártya.

A Btkv. intézkedik arról, hogy hazard-játékot nyilvános helyeken ne rendezzenek. Daczára ennek, a szabadkai vendéglők és kávéházak valóságos kártya-barlangok.

multtól, az idegesség, a szenzáció hajhászata kezd dominálni irodalmunkban s a komoly, a nemzeti szellem ápolására hivatott könyveknek gyérülni kezd a közönsége. Irodalmunk a klasszikusok kezéből jóformán minden átmenet nélkül került a külföldieskedő írócskák kezébe, a kiket nem érdekel a magyar nemzet története, nem az irodalma, nem érdekel magukon kívül semmi.

De nem: a nemzeti szellem még mindig erősebb a nemzet zömében, hogy meg kellene ijednünk a kozmopolita áramlatoktól, hogy tartanunk kellene a nemzetfentartó közép-osztály érzéketlenné válásától mind aziránt, a miben az igaz, a hamisítatlan magyar szellem nyilatkozik. A magyar nemzet története nem szenzáció, mit a következő nap szenzációja a feledés tengerébe temet. Ezt a történetet egyszerűen meg kell tanulnunk s nem szabad elfelejtenünk.

Ezt követeli tőlünk saját érdekünk, ezt követeli tőlünk a nemzeti becsület.

Örüljünk, hogy vannak a mi dicsőséges, viharos történetünknek megírói. A kik nem a nemzeti hűségüket legyezgetik, hanem a történetíró részrehajlanságával tárják eléünk dicsőségünket, gyalázatunkat egyaránt.

Ilyen könyvnek látom én a Magyar nemzet történetét. Legyen áldás e lelkes férfiak munkáján.

Benedek Elek.

A rendőrség ezt tudja, mert hiszen a torony alatti hatóság tagjainak legnagyobb része vagy bankot ad, vagy a bankra játszik, esetleg „gibiczel.“

Nagyon furcsa dolog ez, azért, mert néha megesik, hogy a rendőr betéved valamelyik kisebbszerű kocsmába, csak azért, hogy elhagyva a „posztot,“ „a saját egészségére igyék, mert az neki meg van engedve.“

A rendőr iszik, a rendőr megrészegszik, a rendőr garázdálkodik, a rendőr panasza megy, a rendőr mint hatósági személy főnöksége előtt panaszt emel, s a rendőr eléri azt, hogy az általa bevádolt egyének „hatóság elleni erőszak“ miatt a büntetőtörvényszék elé kerülnek, a hol a aztán ezek a kis bűnösök el is ítéltetnek, míg annak a rendőrnek saját főnökei, százakba, sőt ezekben kártyáznak tovább.

Ilyen czifra esetet tárgyalt a szabadkai kir. tszék bünyenyítő osztálya pár nappal ezelőtt, mert a részeg „posztos“ rendőr ott hagyva a posztot, bement „a saját egészségére inni,“ — ő szerinte felsőbb engedély mellett, — a kocsmába és ott lefoglalt egy négy forintos bankot, csinálva mellette meglehetősen komédiát, hogy majdnem a saját fegyverét verték szét a hátán.

A törvényszék ítélkezett.

Az ítéletet nem kritizáljuk e helyütt, hanem igenis megkérjük a rendőrkapitánytól: a halomszámra feldolgozott szabályrendeletek közül melyikben foglaltatik az, hogy a „posztra“ kirendelt rendőr jogosítva van a kirendelés órája alatt a kocsmában tivornyázni, hogy ott „a saját egészségére igyék.“

Ha a rendőr közeg „poszton“ van, azért állítják oda, hogy az utakon történhető legcsekélyebb rendtelenség esetében is minden pillanatban segédkezet nyújthasson azoknak, a kiknek arra szükségük van, nem pedig azért, hogy eme rendeltetése helyett „a saját egészségére kocsmában igyék.“

Mi a lefolyt bünyenyi végtárgyalást nem ismerteljük, mert kritizálni a törvényszék ítéletét ezen a helyen nem akarjuk.

De:

Kérjük a rendőrség első fejét, a jubiláló polgármestert: mért nem ügyeltet fel külön rendőr közegek által a nagyobb vendéglők és kávéházak éjjeli termére?

Ezt a kérdést megteesszük ugyan, de megadjuk rá a feleletet is azonnal: nem ügyeltet fel azért, mert több esetben vagy ő maga, vagy legmeghittebb tanácsosai kerülnének a törvényszék fenytő bírósága elé.

Kossuth Ferencz megesküdött.

Le vannak kötve a nyelvek.

Kossuth Ferencz megmutatta, hogy Magyarország polgára akar lenni.

E hó 26-án letette a fővárosi polgármester kezébe a honosságát véglegző hűségi esküt.

Az eskü szövege a következő:

„Én, Kossuth Ferencz esküszöm az élő Istenre, (fogadom), hogy ő császári és királyi Felségéhez, Magyarország apostoli királyához és a magyar korona országai alkotmányához hű leszek és ígérem, hogy magyar állampolgári kötelességeimet hiven teljesíteni fogom.“

Irodalom, művészet.

Színház. Szombaton — f. hó 18-án — a régi jó „Nebántsvirág“ operettet kintornázták le, meglehetősen kongó és ásitó ház előtt. Talán ennek tulajdonítható, hogy a zenekar ma a szokottnál is nagyobb virtuozitással színezte és kereste a hamis stímeket. Egyébként Halmayné (Denise) elég jól játszott, ha nagyon jól nem is. No de annál retentesebben jó volt Nagy Gyula (Chateau) ki mint mindig, ugy ma is b o r z a s z t ó jól játszott. Felemlítésre érdemes, hogy Fernandot a bonvivant alakította, míg a tenorista csak amugy a páholyból mosolygott szegény szép Bónis erőlködésin.

V a s á r n a p z s u f o l t h á z t a p s o l t a „Kornvillei harangok“ előadásán Halmaynének és — el sem hinnők, ha ott nem lettünk volna, — Horváth Arnoldnak, s mi több, ha már benne vagyunk a hihetetlenül hangzó mesékben, Nagy Gyulának, a kire rá találták bizni Gáspár apó pompás jellem-szerepét.

A mi pedig az ujtást illeti, hogy első ízben mellőzte az igazgatóság az agyoncsépelet népszínműveket, — fényesen bevált, s mi csak hálás elismeréssel tartozunk Halmaynak, hogy végre a sajtó tanácsaira is hallgat, s kívánjuk, hogy jóakaró utmutatásaink továbbra is figyelemre találjanak annál is inkább, mert ezek legtöbnyire, elsősorban csak az igazgató és másodsorban a müigényeire kényes közönség érdekeinek óhajtanok kedvezni.

H é t f ő n — f. hó 19-én — Á r v a y S a r o l t a felléptével a „Lemondás“ került színre, melyen a legérdekesebb az, hogy Géza gróf szerepe Pataky Bélának osztott ki. Mi teljesen méltányoljuk egy oly intelligens fiatal ember ambícióját, minő Pataky Béla, és kézséggel elismerjük, hogy ő épp oly használható, sőt tehetséges színész, mint a milyen intelligens és csinos fiu, — s nem akarunk a kulisszák titkai után kíváncsiskodni, vagy a miket akaratlanul elleshettünk, leleplezni, de — bocsánatot kérünk, — az már csak nem járja, hogy a hősszerelmes a nézőtérrel szemlélje a jó Géza gróf szorgalmas, de vézna ábrázolóját, csak azért, mert a partner nem... Pardon! Még nem is szóltunk a kisasszonyról s máris csaknem idomtalanságot követtünk el ellenében, legelőbb említve fel azt, a miről ő legjobb akarat mellett sem tehet... Tehát hallgatunk; s ezt az előzékenységünket odáig csigázzuk, hogy még mai alakításáról sem szólnunk semmit, legfőjebb azt, hogy ha a kisasszony szerződötési czélból lépett fel, jobb hiányában szivesen látjuk; — de ha csak vendégszerepelt jött, akkor csupán szépen udvariasan megköszönjük az i l y e n vendégszerepléseket az — igazgatónak! Halmay kifogástalan Korolán volt, maszkját kivéve, mely azonos volt Laroque-éval, pedig a jó színész

két szerepben egy maszkot sosem használ. Jók voltak N i k ó Lina (Grófné), Boross Ferike (Terla), Bonis és a kis Iványi.

Ez utóbbi parányi szerepeiben is annyi jelét adta már tehetségének és igyekezetének, hogy csodálkozunk, miért nem juttatják már egy hozzáillő tisztességes szerephez? B é r e s s i Maris Sarah grófnő volt, noha mi mozdulatai és izlése után itélve inkább Sárinak, a szobaczi-czusnak tartottuk volna.

K e d d e n másodszor adatott Sudermann »Otthon«-a.

S z e r d á n — f. hó 21-én — az »Üd-vöske« ez a kedves zenéjü és rettenetesen frivol szövegü operette került előadásra, a czimszerepben H a l m a y n é v a l, a ki kedvesen játszotta meg Bettinát. K i s s Pista az ő hatalmas baritonjával ma is nagy hatást ért el. Mellettük K á l d y Mariska és B o r o s s Endre tűntek ki. Szilágyi kissé kedvetlen volt.

C s ü t ö r t ö k ö n bemutató előadás volt: »Charlie néne«, Brandon képtelen bohozatával. A darab oly viharos derűtségben tartotta fonák helyzet-komikumával a közönséget, hogy mi örültünk, hogy együtt nevetettünk a nevetőkkel, nemhogy még akadékoskodó bírálásra gondoltunk volna. Azt hisszük, ennél hatásosabb kassza-darab még nem volt színpadunkon; egy pár vasárnap, meg egy pár pénteken lehet vele zsufóit házat teremteni. Szilágyi (Lord Babberly) volt az est hőse, bár tulzása és néhány drasztikus jelenete erős simításra szorul. Általában mindannyian jól játszottak; az előadás úgy ment miut a karikacsapás.

P é n t e k e n — f. hó 23-án — félhelyárak mellett jutott sorra »A két árva« ismert hajmeresztő rémdráma. A szereposztás komikus volt. H a l m a y játszotta Pierre-t, P a t a k y Jackes-ot, ő róluk tehát eleget mondtunk. Dicséretet érdemel M i l a s s i n n é külső alakítása. L á n g I l o n á r ó l ma emlékszünk meg első ízben dicsérőleg. Luizát adta oly sikerrel, a melyhez csak szerencsét kívánhatunk neki. Mily kár, hogy alakja legyőzhetetlen akadályt gördít szép tehetségének gyakoribb nyilvánítása elé.

S z o m b a t o n »Rip-Rip« adatott, a czimszerepben K i s s P i s t á v a l, a kinek ez a legkiválóbb alakítása. H a l m a y n é ma megkísérelte gyönyörű hangját heves sentimentálistussal színeezni. Ez igyekezete azonban ez egyszer nem talált jogos elismerésre. Aranyos két baba volt Szigeti Mariska és Halmay Miczike, — no meg K á l d y Mariska.

V a s á r n a p két előadás volt, d. u. 4 órakor »Jani és Juczi«; este: »Czigánybáró«. Az előbbiben rengeteg tapsot kapott B ó n i s és a kis I v á n y i, az utóbbiban pedig — elhiszik-e kérem? — ha tapsot nem is, de igaz elismerést igen: H o r v á t h Arnold (Barinkay) és — N i k ó L i n a (Czipra), a ki megmutatta, hogy egykori szép hangjának romladékaiból is tud oly alkotást nyújtani, a melyből a mostani koloratur szobaczi-czus... izé énekesnő: B é r e s i M a r i s k a kisasszony bizony kölcsön-kérhetne egy kis — maltert. Tetszett a szépszámú közönségnek B o r o s s E. (Zsupán) és K á l d y M a r i s k a (Aszena) s. H a l m a y n é r ó l (Saffi) már nem is kell dicséretet mondanunk, ő — énekművésznő.

H é t f ő n — f. hó 26-án — másodszor mulatott a közönség »Charlie néne« bohó ötletein.

K e d d e n pedig másodszor szenvedte végig a »Tél és tavasz« keserves czinczóságait.

— **Megjelent:** az »Orvosi zsebnaptár« 1895-re

a Légrády testvérektől már megszokott izléses kiállításban és dr. Faragó Gyula kitűnő szerkesztésében. A csinos és hasznos zsebnaptár önmagát ajánlja tehát az orvos és gyógyszerész világnak. 1 frt 40 kr. Megrendelhető Légrády Testvéreknél Budapesten Váci-körút 78.

— **Egy pompás lap** indult meg *J. Virág Béla* szerkesztésében Budapesten. A hetenként egyszer megjelenő »Világ napló« — ez a czime — valóban hézagot pótol, mert minden kommentár nélkül hozza a világ összes lapjaiból a legérdekesebb cikkeket és híreket. Előfizetési ára: 1 évre 6 frt. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A Pallas Nagy Lexikonának** füzetes kiadásából megjelent a 89—92. füzet, vagyis a VI. kötet 14. és 15. s a VII. köt. 1. és 2. füzet, szokás szerint igen gazdagon illusztrálva. A képmellékletek a következők: A magyarországi renaissance II. és III. lapja, Európa térképe I. Napoleon idejében, Vas-fedél, szerkezetek, Westinghouse gyorsfék, Fejérv-megye térképe, Clayton-féle önműködő úrfék, Felhőalakok (szinnyomat), Felvető gép, Polarizációkészülékek, Férgek, Magyar festett fabutor (szinnyomat), Festőnövények. Szöveg-rajz e 4 füzetben mindössze 122 van, a jelentékenyebb cikkek közül pedig a következőket tartjuk külön fölemlítendőknél: Falk Miksa (Sebestyén Gyula), Faludi Ferenc (Gulyás István), Fáy András (Négyesy László), Fazekas áru (Petrik Lajos), Fedélszerkezet (Fittler Kamill és Czako Adolf), Fegyelmi eljárás (Heil Fausztin), Fejér vármegye (Thirring Gusztáv és Hattyuffy Dezső), Fék (Varga Pál), Fekvő javak és Felebbezés (Heil Fausztin), Félfeleesszárnyujak (Vangel Jenő), Felhő és Felhőalakok (Róna Zsigmond), Felségiség és Felségjogok (Nagy Ernő), Felségsértés (Heil F.), Felsőház (Nagy E.), Felület (Tötössy), Felvetés (Rejtő Sándor), Fémek (E. Illés A.), Feniola (Erdélyi László), Fénysarkítás és Fénytörés (Tangl), Ferenc József (Marczali Henrik), Ferencrendiek (Kazacsay), Férgek (Dadary J.) stb. A Nagy Lexikon füzetenként 30 kr-ával minden könyvkereskedésben kapható.

H I R E K.

— **Egy irnok helyes és gyakorlott irással, s a ki az ügyvédi teendőiben is jártas, azonnal felvétetik lapunk szerkesztőségében.**

— **A polgármesteri jubileum legtöbbet ígérő látványossága, a mely bizonyly roppant csődületet hozott volna a jubilans ablakai alá, — elmaradt. Hogy miért? Titok. Alkalmasint azért, mert a hivatalos lelkiismeret — ha ugyan létezik ez a csoda-bogár — még sem engedte, hogy ezt a költséges komédiát is a nem tudom kinek kasszájából fedezzék, már pedig — tisztelet-becsület — annyira mégsem terjed még a legrajongóbbaknál sem a polgármester iránti hódoló tisztelet, hogy a zenés fáklyás-menetet a saját szakállára rendezze.**

— **Eljegyzés.** Rádics Dusan helybeli földbirtokos a múlt héten jegyet váltott Ignatovics Olga kisasszonnyal.

Eljegyzés. Heumann Mór szabadkai könyvkereskedő e hó 18-án tartotta eljegyzési ünnepélyét Guttman H. ottani papirnagykereskedő műveltleklü leányával Teréz kisasszonnyal.

— **A szinügyi bizottság** f. hó 21-én Szebenburger Károly elnöklete alatt ülést tartott. Ez alkalommal határozatba ment, hogy a bizottság f. évi december 16-ikig lejáratl pályázatot hirdet a városi színháznak az 1895—96-iki téli évadra való kiadására. Ezzel szemben az indítván az volt, hogy a színházat bizonyos megszorításokkal pályázat kiírása nélkül adják ki Halmaynak. Erre egyébként jövőre még hosszasan visszatérünk, s most csupán ama méltatlankodásunknak adunk kifejezést, hogy a tisztelt bizottsági tagokat még a kék és vörös czeruza sem képes teljes számban összehívni, — hogy volna hát arra képes a saját lelkiismeretük?

— **A főispáni fizetések.** A hatvannyolcz városi és vármegyei főispán közül huszonegy fog a jövő esztendőben ötezer forintos fizetést huzni és pedig: Budapest főpolgármestere és Szabadka—Baja—Pancsova—Versecz, Szeged—Hódmezővásárhely városok és Arad, Bács-Bodrogh, Baranya, Bereg, Ugocsa, Bihar, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Krassó-Szörény, Nyitra, Pest. Pozsony, Somogy, Szatmár, Temes, Torontál, Vas- és Zala-vármegyék főispánjai. A budapesti főpolgármester ötezer frt fizetésén fölül háromezer forint működési pótlékok kap. Harminczegy főispánnak természetben van lakása, a többi hatszáz frt szálláspénzben részesül.

— **„A szabadkai iparos ifak művelődési köre“** f. hó 24-én szombaton, tombolával és világ-postával összekötött sikerült Katalinbálat tartott a „Pest“ szálloda nagytermében. Hogy minden fényessége dacára korántsem volt oly sikerült, mint a tavalyi Katalinbál, az csupán a fölötté kedvezőtlen esős időjárásnak tulajdonítható, mely sokakat visszariasztott a mulatságban való részvételtől. — A szép mulatságnak egyébként pompás hangulat mellett csak a viradó hajnal vetett véget.

— **A lopások krónikája** érdekes bünesettel gazdagodott, amely sok fejtörést fog okozni a jogászoknak. Arról van ugyanis szó, hogy egy pétervári vegyész villamos áramot lopott. Titokban ugyanis drótot forrasztott az utcai villamos kabelhez, és a drót segítségével ingyen vezette be a villamos áramot laboratóriumába, ahol két hónapon díjtalanul használta ki az idegen elektromos erőt. Valamiképen kitudódott a dolog, és a vegyész ellen büntető eljárást indítottak. Nálunk hasonló esetben igen nehéz volna a cselekmény jogi minősítését megállapítani, mert a lopáshoz idegen ingó dolognak, értékkel bíró tárgynak ellulajdonítása szükséges, már pedig a villamos áram sem ingó, sem ingatlan vagyonnak nem mondható.

— **Tolvaj gyerekek.** A „Fin de sciécle“ romlottságát mi sem illusztrálja élénkebben, mint az az immár számtalanszor ismétlődő szomorú eset, hogy alig 10—12 éves gyerekek tolvaj, sőt rabló-bandát alakítanak, és tervszerűen működnek, s a mi a legkétségbeejtőbb, a büntető-törvény velük szemben tehetetlen, csak nemrégiben adtunk hírt arról a nagy szenzációt keltő esetről, hogy a szegedi rendőrség a Boszorkány-szigeten egy 6—10 éves gyerekekből álló rablóbandát fogott el, s most azt olvassuk egy pécsi lapból, hogy ott is a rendőrség egy kissé nagyobb kaliberű tolvaj-bandát fogott el, melynek vezére sem volt több 10 évesnél. — Mindenesetre gondolkodásra készítő eset.

— Szabadka sz. kir. város törvényhatósága f. é. december 6-án a városi „nagy-kocsmában” rendes közgyűlést tart. Lesz választás, — lesz áldomás, — lesz berúgás!

— A polgármesteri jubileum-láznak, hála istennek, végre utolsó fázisa, a bankett, is szerencsésen elmúlt. Legalább mi azt reméljük, hogy utolsó, mert alapos hiedelmünk van rá, hogy maguk a legrajongóbb tisztelők is megcsömöröltek a disz-bankettől, de még inkább a végnélküli elmaradhatatlan, émelygős toasztírozástól. E reményünk azonban, sajnos, nem bír kellő alappal, mert a tisztelt „bratyák” azt híven, közgyűlésen vannak, szörfölött nagy buzgalommal kebelezték be az agyukra nehezdedt unalom ellen-szerét, a jó öreg „buczkait.” S e nemes buzgalmukban oly kitartást tanusítottak, hogy utoljára egymást sem ismerték meg, még kevésbé a polgármestert, s legkevésbé a polgármestert úr — érdemeit.

— A „Szabadkai Polgári Casinó és Dal-kör” szombaton tartotta meg igen sikerült estélyét, melyen igen szép számban jelentek meg az egyesületi tagok. Dr. Csillag Károly szépen sikerült felolvasást tartott, melyet mindvégig nagy érdeklődéssel hallgattak. A vacsora után következett minden estély lelke: a táncz, mely csak az éjfél utáni órákban ért véget. A zenét Piros Józsi derék zenekara szolgáltatta.

— A haramia halála. Tyosziacs Lázár, az alsó Bácskavidék egykori rettegett zsványa, aki páratlan vakmerőséggel elkövetett rabló-gyilkosságai révén annak idején szomorú hírhedségre tett szert, s akinek óriási terjedelmű bűnyűgyével a zombori kir. törvényszék hete-

ken át foglalkozott, a zombori kir. ügyészséghez érkezett hivatalos értesítés szerint a napokban meghalt az illavai országos fegyházban, ahol élete fogytáig megszabott fegyházbüntetését töltötte.

— Halálozás. Olsavszky Jenő szabadkai kir. törvényszéki bírót gyász érte, tíz hónapos Mária, nevű kis leánya e hó 23-án elhunyt.

— Levél Ismert kezekből. Kedves báró! Szüntelenül Önön csüngök szívem teljes szerelmével és epedve várom visszaérkezését. Nyugtasson meg, hogy Ön még mindig szeret és legyen oly kedves, aranyos angyalom, ezen biztosítását a pénzeslevélhordó útján kezeimhez juttatni. Igaz szerelemmel Ugróczy Paulája, ballettművész nő.

— Halálozás. Haggi Sándor, az Osztrák-Magyar Bank szabadkai fiók-intézetének igazgatója f. hó 21-én szívizékhűlésben elhunyt. A boldogult hült tetemeit f. hó 23-án, Pénteken eltemetés végett Temesvárra szállították.

— Egy amerikai lapban olvastuk a következő hihetetlenül hangzó esetet, mely érdekes világot vet az amerikai újdonságcsinálók vakmerőségére: „Vakmerő reporter stikli. Brooklynban New-York testvérvárosában, nagyon sok szerencsétlenséget okozott már a villamos vasut, melynek kocsija szédítő gyorsasággal gurulnak a város utcáin. A „World” című lap agitációt kezdett e gyors hajtás ellen és kényszerítette a villamos vasutársaságot, hogy a kocsikon mentőkészüléket alkalmazzon. Egy napon aztán saját szerkezetű mentőkészülékkel jelentek meg a villamos vasut kocsijai. A „World” szerkesztősége azonban meg akart győződni róla, hogy mennyiben válnak be a

villamos vasut mentőkosarai. E nehéz földatra miss Merillies, a lap reporternője vállalkozott, ki már többször kitüntette magát merész stiklilijeivel. A kisasszony kocsiba ült, a nagy brooklym hidra hajtattott és amikor egy villamos kocsit látott közeledni, kiugrott és a sinekre vetette magát. A villamos kocsit vezetője már nem volt képes a kocsit megállítani, mely a reporternőt a következő pillanatban fellökte, a mentő kosár fölfogta testét és a kisasszony, anélkül, hogy valami baja történt volna, egész kényelmesen ült a dróthálóban. A közönség mely ijedten odafutott, eleinte azt hitte, hogy öngyilkosnővel van dolga, de amikor fölemelkedett, fölismerték és élénken megtapsolták a merész reporternőt.

Nyilttér.)*

Reiner Katicza Fischer Mór
jegyesek

Szabadka, 1894. november 25.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd

Főmunkatárs:

MAMUZHICH BÉLA.

Szálloda bérbeadási hirdetemény.

Özv. Halbrohr Mórné tulajdonát képező Szabadkán a Kossuth-utczában levő

„NEMZETI SZÁLLODA”

1895. évi november 1-től 6 egymás után következő évre bérbeadandó.

A szálloda 40 vendégszobából, első rangú kávéház és étte-remből, továbbá bérlő részére külön négy szobás lakásból áll.

Bővebb értesítés a tulajdonosnénál nyerhető Szabadkán.

Özv. HALBROHR MÓRNÉ.

Pilseni sör mérés.

Alulírottak tisztelettel tudomására hozzuk törzsvendégeinknek, hogy f. év november 25-én az az vasárnap délelőtt a pilseni polgári sörfőzdéből érkezett

pilseni sört ütöttünk csapra, illetve ezentul mindennap rendszeren kimérünk.

A n. é. közönség szives látogatását kérve — vagyunk

tisztelettel:

Piszároovits és Scheib.

Hirdetemény.

Örök áron eladó

Igen előnyös feltételek mellett:

26 lánccz városi tuki és napnyugoti közeli ugar-földek

tetszés szerinti részletekben.

11¹/₂ kapa homokbánya

egészben vagy ház-helyekre részletekben is a majsal kapu közelében, végre

10 kapa palioszi szőlő szintén esetleg két részben egész uj villával.

Bővebb értesítés csak tulajdonosa: Sümeghi Ferencznél nyerhető.

2-8. 1-43.